

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2018-05-16
2018:21SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren

BESLUT

Disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

SKÄL

Bakgrund

Licenshavaren var vid tiden för de aktuella händelserna anställd som regionchef hos ett anslutet företag och sedan den 24 april 2017 innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB (SwedSec). Hans licens är numera vilande.

Företaget har anmält att licenshavaren har hanterat eget och närståendes kreditärende samt underlåtit att rapportera intressekonflikter och jäv. Flera anmälda överträdelser avser tiden före den tidpunkt vid vilken licenshavaren erhöll licens.

Med hänvisning till företagets anmälan såvitt avser anmälda överträdelser efter den 24 april 2017 har SwedSec begärt att disciplinnämnden meddelar licenshavaren en varning.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

Överträdelserna, som identifierades i juni 2017, har uppstått innan eller under tiden som licenshavaren haft en aktiv licens och i vart fall pågått under tiden som licenshavaren haft en aktiv licens. Företaget bestrider att de händelser som skett före det att licenshavaren licensierats tidigare har varit kända för företaget. Samtliga nu aktuella omständigheter som läggs licenshavaren till last får betydelse för bedömningen av hans fortsatta lämplighet som licenshavare.

I samband med en årlig genomgång av medarbetares bisysslor intervjuades samtliga chefer inom företaget om deras bisysslor samt omfattningen av dessa. Vid en telefonintervju i juni 2017 mellan licenshavaren och Compliance framkom följande: Licenshavaren uppgav att

han för egen del i maj 2017 hade ingett en kreditpropå till styrelsens kreditutskott. Vid analys av kreditärendet uppmärksammades att licenshavaren ansökt om kredit i gemenskap med sin fru och sin svåger. Licenshavaren hade berett och tillstyrkt kreditärendet själv. Företaget har tydliga instruktioner som hanterar ifrågavarande situation och som anger att anställda inte får hantera egna eller närståendes kreditärenden. Det är av största vikt att dessa instruktioner följs. Genom att själv hantera krediten har licenshavaren brutit mot företagets regler om hantering av egna och närståendes affärer. Agerandet är särskilt graverande med beaktande av den höga position inom företaget som licenshavaren haft och att det är fråga om en uppenbar jävssituation. Påståendet att licenshavaren följt praxis och instruktioner bestrids. Det skriftliga intyg i vilket en tidigare regionchef uppgett att han av sin närmaste chef instruerats att hantera sitt eget kreditärende innebär inte att företagets instruktioner på något sätt ändrats. Företaget är av uppfattningen att detta intyg därmed saknar betydelse. Påståendet om att andra anställda brutit mot företagets regelverk bestrids och även om så skulle vara fallet innebär det givetvis inte att det skapats en ”praxis” inom företaget och det gör definitivt inte licenshavarens agerande försvarligt. Han måste själv tillse att han agerar inom det regelverk som gäller. Att han till synes är helt oförstående i denna del visar också på den bristande lämplighet som företaget anser att han har. Företaget eller representanter för företaget har inte skickat några dubbla budskap rörande hur en kreditansökan ska hanteras. Påståendet att krediten tagits upp på agendan till företagets kreditkommitté utan att någon reagerat bestrids. Tvärtom så fick företaget kännedom om förhållandena vid den analys som alltid föregår hanteringen i kreditkommitté och kreditutskott. Ärendet stoppades och företagets compliance-funktion underrättades.

Företaget anser att den har en väl utarbetad modell för att säkerställa att samtliga anställda inom företaget som innehar licens hos SwedSec ska känna till de regler som gäller. Företaget genomför löpande utbildningar, löpande kontroller och har därtill en avtalad skyldighet för företagets anställda att rapportera omständigheter som är av betydelse för att inneha och behålla en licens hos SwedSec. Som ett led i detta arbete deltog licenshavaren vid två tillfällen under februari och mars 2017 i specifika utbildningar om etik och intressekonflikter där bl.a. hantering av närståendes ärenden togs upp. Oavsett om licenshavaren varit närvarande eller inte under ifrågavarande utbildningsdagar har han som anställd haft en skyldighet att känna till och följa företagets vid var tid gällande regelverk. Denna skyldighet är givetvis än mer långtgående med hänsyn till den position som licenshavaren har haft.

Företagets uppfattning är att licenshavaren har varit mycket väl medveten om sina skyldigheter. Under hösten 2016 deltog han dessutom i en arbetsgrupp som reviderade centrala delar av företagets kreditregelverk. Företaget anser att det är mycket allvarligt att agera i en situation där en licenshavare hamnar i en intressekonflikt. Det kan äventyra allmänhetens förtroende för företaget. Samtliga kunder måste kunna utgå från att alla anställda i alla avseenden och i alla lägen handlägger företagets ärenden strikt professionellt utan ovidkommande hänsyn såsom t.ex. intressegemenskap och släktskap. Anställda hos företaget måste upprätthålla en i alla avseenden oklanderlig handel och vandel. Som ett led i

detta har företaget arbetat fram en etikpolicy rörande bl.a. jäv och intressekonflikter som samtliga anställda har åtagit sig att följa.

Företaget har i de delar som avser förhållanden som inträffat innan licenshavaren blev licenshavare men som pågått även därefter anfört följande:

Licenshavaren har, enligt egna uppgifter både muntligen och skriftligen, under cirka åtta år varit kundansvarig för kund A. Sedan cirka tre år tillbaka har kund A haft en affärsrelation med till licenshavaren närstående. I dagsläget har kund A ett kreditengagemang om cirka 18 Mkr i företaget varav cirka två Mkr har beviljats eller beretts av licenshavaren under tid som Kund A haft denna affärsrelation med licenshavaren. Genom att underlåta att rapportera situationen till sin närmaste chef har licenshavaren brutit mot företagets regler om hantering av intressekonflikter och jäv. Dessutom har licenshavaren, enligt egna uppgifter både via samtal och e-post, genom sitt medlemskap i en ekonomisk förening haft en ekonomisk intressegemenskap med kund A, kund B och kund C. Licenshavaren har från 2009 respektive 2010 och fram till den 2 juni 2017 också varit kundansvarig för kund A och B. Företaget vidhåller att intressegemenskap förelegat. Kund A är ordinarie ledamot av styrelsen och licenshavaren är suppleant sedan 2016. Det är uppenbart att licenshavaren haft en intressekonflikt när han, tillsammans med kunder till företaget, varit engagerad i den ekonomiska föreningen, till och med på styrelsenivå. Genom att underlåta att rapportera situationen till sin närmaste chef har licenshavaren brutit mot företagets regler om hantering av intressekonflikter och regler om hantering av jäv. Företaget har grundat sin anmälan på licenshavarens egna uppgifter och anser att det är utrett och bevisat att licenshavaren brutit mot företagets nyss nämnda regler. Företaget anser således inte att ord står mot ord i den här delen.

Sammanfattningsvis är företaget av uppfattningen att licenshavaren, i en rad olika avseenden, brutit mot företagets grundläggande regelverk. Överträdelserna, som skett vid ett flertal tillfällen under en längre tidsperiod, uppfattas som extra allvarliga med tanke på licenshavarens roll som regionchef och att agerandet kan leda till att förtroendet för företaget skadas. Licenshavaren har genom sitt agerande brutit mot såväl jävsregler i företagets kreditregelverk som mot företagets etikpolicy. Handlandet strider även mot Finansinspektionens allmänna råd om kreditriskhantering m.m. och som anger att ingen person bör delta i hanteringen av ett ärende där det kan finnas risk för jäv. Företaget hemställer att disciplinnämnden meddelar lämplig påföljd mot licenshavaren med anledning av det inträffade och därvidlag tar särskild hänsyn till att det är fråga om en hög befattningshavare som brutit mot grundläggande regler inom bank- och finansverksamhet, varför företaget starkt ifrågasätter licenshavarens lämplighet som tjänsteman. Företaget anser att den av SwedSec föreslagna disciplinpåföljden är lämplig och instämmer i att Licenshavaren bör meddelas en varning.

Licenshavaren har via sitt ombud anfört i huvudsak följande:

Han har varit anställd i företaget sedan 2007 och har under sin anställning aldrig tidigare varit ifrågasatt av arbetsgivaren utan skött sitt arbete utan anmärkning. Han har inte heller vid något tillfälle utfört arbetsuppgifter som kräver licens.

Den kredit som företaget anmält att han i maj 2017 ansökt om i gemenskap med sin fru och svåger tolkar han som den kredit han sökt för en bostadsrätt. Han beviljades inte ett personallån utan ansökte då om lån med annan fastighet som säkerhet. Företaget saknar skriftliga instruktioner för situationer som denna. Han förberedde ärendet helt korrekt, jävsmarkerade och skrev tydligt att det handlade om honom själv. I företagets kreditprocess togs krediten upp på kreditkommitténs agenda utan att någon i företaget reagerade på att ärendet var med på agendan. De som upprättar agendan måste anses ha minst samma krav på sig att känna till företagets riktlinjer om hur krediter ska hanteras som andra anställda. Detta är ett tydligt tecken på att det i företaget funnits en acceptans för en egen hantering av egna krediter. Beslutet om krediten skulle fattas av styrelsens kreditutskott. Det blev dock aldrig något beslut och därmed inte heller någon kredit. Företaget har inte lidit någon skada.

Enligt instruktionerna ska en identifierad potentiell intressekonflikt tas upp med närmaste chef. Den aktuella kreditansökan har hanterats av honom på det sätt som han fått instruktioner om av sin tidigare chef, som intygat att han gett sådana instruktioner. Han anser att han följt företagets praxis och instruktioner. Företaget har i ett flertal tidigare händelser frångått företagets skriftliga instruktioner, då den accepterat och instruerat anställda att genomföra en likadan hantering av samma typ av kreditärende som den som han genomförde i maj 2017. Som stöd för detta har han bifogat ett skriftligt intyg från en annan regionchef som varit i samma situation. Intyget visar också att företagets ledning inte följt företagets instruktioner, vilket företaget inte heller har bestritt. Företaget anser att det saknar betydelse för ärendet, då det enligt företaget rör sig om endast en enskild händelse. Han hävdar att det rör sig om fler än ett tillfälle. Även ett annat ingett intyg visar att en chef medgett undantag från instruktionerna. Ytterligare en chef har känt till att egna krediter hanterats på ett sätt som strider mot företagets instruktioner. Som stöd för detta har han bifogat en e-postkonversation med den aktuella chefen. Det ligger utanför hans möjlighet att undersöka om de likartade situationer, som han gett in exempel på, ska kunna ses som ett generellt undantag. Sammantaget visar dock detta att tre chefer, vilka ingått i företagets ledning, tillsammans med regionchefer gjort avsteg från de skriftliga instruktionerna i företaget. Det finns därmed grund för hans påstående att företaget länge känt till och att det funnits en av företagets ledning accepterad hantering av kreditärenden, där enskilda befattningshavare, även chefer, har hanterat egna kreditansökningar.

Dessutom är regionchefen ansvarig för samtliga krediter inom sitt geografiska område vilket inte är i samklang med företagets instruktioner. Han anser därför att det finns en inbyggd motsättning i den skriftliga kreditinstruktionen eftersom regionchefen ska ta ställning till alla krediter inom dennes geografiska område samtidigt som anställd inte ska hantera egna eller närståendes krediter. Företagets skriftliga instruktioner kan måhända vara klara men det finns skäl att ifrågasätta företagets implementering av dem. Instruktionerna tar enbart upp

hur den anställde inte ska göra. De saknar information om hur den anställde ska gå tillväga i ett antal situationer och företaget har i detta ärende inte vid något tillfälle förklarat hur han egentligen skulle ha gjort. Den anställde måste i en sådan situation vända sig till sin chef, vilket han visat att han gjort flera gånger. Hans agerande kan vara felaktigt enligt de skriftliga instruktionerna, men utifrån företagets dubbla budskap enligt ovan, ursäktligt i ett ensstaka fall. Detta bör han inte ensam bära ansvaret för.

Företaget har numera uppgett att kund A haft en affärsförbindelse med licenshavarens närstående. Ingen av företagets kunder har eller har haft en affärsförbindelse med licenshavarens närstående. Företaget har inte visat att så var fallet. Han bestrider att han varit i någon intressekonflikt eller jävssituation visavi någon av företagets kunder.

Vidare har företaget påstått att han sedan 2010 är medlem i en ekonomisk förening. Detta är en felaktig uppgift. Han är inte medlem. Han har aldrig varit kundansvarig för kund C och blev först i december 2016 kundansvarig för kund B. Det finns inte heller i detta fall någon intressegemenskap såsom företaget har beskrivit det i sin anmälan. Föreningens intäkter fördelas enligt ett strikt regelverk som inte kan påverkas av någon eller några medlemmar. Han har senast den 7 april 2017, vilket var sista dag för inrapportering, och före det att han beviljades licens, anmält till företaget att han haft en bisyssla som suppleant i föreningens styrelse.

Han har deltagit i de utbildningar som företaget har nämnt. Dock inte under hela kurs tiden. Han har därför inte haft tillfälle att tillgodogöra sig hela kursinnehållet under de två kursdagarna. I det som företaget angett om att han varit väl medveten om sina skyldigheter, kan han inte se att det riktats någon saklig kritik mot honom. Tvärtom visar detta att företaget har uppfattat honom som väl insatt i företagets regelverk. Dock menar han att företagets regelverk i jävssituationer inte är helt tydlig när det kommer till företagets praktiska tillämpning.

Han anser således att han i sitt arbete aktivt följt de instruktioner han fått och företagets regelverk samt vid fråga från företaget agerat öppet och ärligt genom att lämna den information företaget efterfrågat. Alla händelser i företagets anmälan, förutom den kreditansökan som han hanterat i maj 2017, ligger långt tillbaka i tiden och före det att han blivit licenshavare. Alla händelser, utom möjligen nämnda kreditansökan, rör dessutom kunder eller förhållanden som enligt hans tolkning inte kräver en SwedSec-licens. Företaget har sedan tidigare som regel betraktat denna typ av kredit som ett företagslån och inte som ett bolån. Denna typ av krediter har under åren hanterats av handläggare utan SwedSec-licens. Kreditansökan hanterades av honom men enligt instruktion från chef. Han har noga markerat vem som sökt krediten och jävsmarkerat helt enligt företagets instruktioner. Ansökan ledde inte till något beslut i företaget och därmed inte till någon kredit. Han bestrider att han brutit mot Finansinspektionens ovan nämnda allmänna råd.

Företaget har, efter påpekande från honom, korrigerat sin tidigare uppgift om när han beviljades aktiv licens. Tidsperioden för den aktiva licensen, den 24 april 2017 till juli 2017, är viktig, eftersom den påverkar ärendet. Överträdelser av SwedSecs regelverk kan i princip endast uppstå från och med att en anställd har en aktiv licens. Undantag kan vara något brott som en anställd begått och som företaget inte känt till vid lämplighetsprövningen. Alla händelser, förutom kreditansökan i maj 2017, har varit kända av företaget före det att han beviljades licens och företaget har haft en skyldighet att göra en lämplighetsprövning. Företaget har genom att låta honom licensieras godkänt och accepterat alla händelser som ligger före licensieringen. De händelser som företaget anmält ligger samtliga, utom den nämnda kreditansökan, långt före den 24 april 2017 och är således felaktigt anmälda. Att företaget ifrågasätter hans lämplighet som tjänsteman är anmärkningsvärt. Ärendet rör hans licens och denna krävs inte för alla tjänster inom ett finansiellt institut.

Avslutningsvis har varken företaget eller någon av dess kunder lidit någon skada vare sig ekonomiskt eller vad gäller allmänhetens förtroende för företaget. Det handlar om enbart handläggning av en kreditansökan som inte lett till någon kredit. Han har inte deltagit, eller avsett att delta, i något beslut gällande den kredit som ärendet avser. Med hänsyn också till att han lämnat sin anställning i företaget, och därmed måste söka nytt arbete, anser han att ärendet ska lämnas utan åtgärd eller som mest stanna vid en erinran.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling. Disciplinnämnden har tagit del av handlingarna i ärendet.

Disciplinnämnden gör följande bedömning.

Anmälan avser påstådda överträdelser som ska ha skett både före och efter den tidpunkt vid vilken licenshavaren registrerades som licenshavare (den 24 april 2017). De händelser som inträffat före angiven tidpunkt kan inte i sig ligga till grund för en disciplinpåföljd enligt SwedSecs regelverk. Det kan visserligen inte anses uteslutet att händelser som inträffat före licensieringsperioden kan ha betydelse i ett disciplinärende, t.ex. för bedömningen av licenshavarens lämplighet att fortsatt inneha licens. Licenshavarens agerande före licensieringsperioden är emellertid inte sådant att det finns anledning att beakta det i ärendet.

Företagets uppgifter om att licenshavaren, i tiden efter att han blivit licenshavare, befunnit sig i en jävssituation gentemot kund A, B samt C och att det har uppkommit intressekonflikter som han inte anmält till företaget förrän den 2 juni 2017 har bestritts av licenshavaren. Uppgift står mot uppgift. Disciplinnämnden finner inte att företaget visat att licenshavaren har varit anmälningskyldig på det sätt som företaget påstått.

Genom företagets uppgifter och licenshavarens medgivande är det emellertid klarlagt att licenshavaren vid ett tillfälle hanterat en kredit där han själv och närstående var kredittagare.

Han har därigenom brutit mot såväl företagets jävsregler i kreditpolicyn som mot företagets regler för hantering av intressekonflikter. Handlandet strider även mot Finansinspektionens allmänna råd om kreditriskhantering i kreditinstitut och värdepappersinstitut. De intyg från tidigare chefer som ingetts till SwedSec leder inte till någon annan bedömning, eftersom den hantering som intygen vittnar om inte kan anses innebära att det har tillskapats något undantag från företagets interna regler.

Vid bedömningen av vilken disciplinpåföljd som ska påföras bör beaktas både att det är av stor vikt att jävsregler respekteras och att licenshavaren agerat i sin roll som regionchef. Samtidigt måste viss hänsyn tas till att det, i ljuset av hur frågorna har hanterats av hans överordnade och av andra i företaget, i viss utsträckning framstår som begripligt att licenshavaren agerat på det sätt han har gjort. Han har också i det aktuella kreditärendet redovisat att det förelåg en jävssituation. Även med beaktande av sistnämnda förhållanden bedömer disciplinnämnden att licenshavaren bör meddelas en varning.

På disciplinnämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Ann-Christine Lindeblad, justitierådet Petter Asp, civilekonomen Ragnar Boman, direktören Carl-Johan Högbom och direktören Jack Junel.